

Motyw pieniądza w literaturze i jego funkcje. Rozważ zagadnienie na podstawie analizy twórczości H. Balzaca, F. Dostojewskiego i B. Prusa

Motyw pieniądza w literaturze jest jednym z kluczowych tematów, który często służy do ukazywania złożoności relacji społecznych, moralnych oraz ekonomicznych. W twórczości takich autorów jak Honoré de Balzac, Fiodor Dostojewski i Bolesław Prus, pieniądz pełni różne funkcje i jest przedstawiany w różnorodny sposób, odzwierciedlając zmieniające się społeczne i indywidualne dylematy bohaterów. Analizując utwory tych trzech pisarzy, można zobaczyć, jak motyw pieniądza wpływa na rozwój fabuły, charakterystykę postaci i przesłanie ideowe.

Honoré de Balzac

W twórczości Honoré de Balzaca, motyw pieniądza jest centralny i ma wieloaspektowe funkcje. Balzac jest autorem monumentalnego cyklu powieściowego „Ludzki los” („La Comédie Humaine”), w którym pieniądz odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu społeczeństwa i indywidualnych losów bohaterów.

Pieniądz w powieściach Balzaca jest nie tylko symbolem bogactwa, ale także kluczowym determinantem statusu społecznego i moralności. Przykładem jest powieść „**Ojciec Goriot**”. W tej książce pieniądz jest przedstawiony jako siła, która korumpuje i deformuje relacje międzyludzkie. Tytułowy bohater, ojciec Goriot, poświęca swoje całe majątek dla córek, które w zamian odrzucają go i traktują z pogardą. Ich egoistyczne podejście do ojca, napędzane przez materialne

ambicje, ukazuje brutalność społeczeństwa, w którym pieniądz zdominował więzi rodzinne i etyczne wartości.

Balzac przedstawia pieniądz jako narzędzie społecznej manipulacji i awansu. W powieści **„Eugenia Grandet”**, główna bohaterka, Eugenia, żyje w świecie zdominowanym przez chciwość ojca, który gromadzi ogromne bogactwa kosztem szczęścia swojej córki. Balzac w tej powieści ukazuje, jak obsesja na punkcie pieniędzy wpływa na życie jednostki i jej relacje z innymi, tworząc obraz społeczeństwa, w którym materialne wartości dominują nad humanitarnymi.

Fiodor Dostojewski

W twórczości Fiodora Dostojewskiego pieniądz jest przedstawiany jako źródło moralnych i egzystencjalnych dylematów. Dostojewski bada wpływ pieniędzy na psychologię bohaterów i ich postawy wobec życia, ukazując złożoność ludzkiej natury i społecznych napięć.

W powieści **„Zbrodnia i kara”**, pieniądz jest centralnym motywem, który wpływa na decyzje głównego bohatera, Rodiona Raskolnikowa. Raskolnikow, student w trudnej sytuacji finansowej, dokonuje morderstwa lichwiarki w przekonaniu, że jej bogactwo może być użyte na cele wyższe, przynajmniej w jego mniemaniu. Dostojewski ukazuje, jak desperacja związana z brakiem pieniędzy prowadzi do moralnego upadku i zbrodni, a późniejsze wyrzuty sumienia Raskolnikowa są wynikiem nie tylko samego czynu, ale również jego wewnętrznego konfliktu związane z moralnością i etyką.

W **„Biesach”**, Dostojewski eksploruje wpływ pieniądza na relacje między postaciami i społeczeństwem. W powieści tej, pieniądz jest symbolem zepsucia i degeneracji społecznej, a bohaterowie, tacy jak Piotr Werchowieniew, wykorzystują pieniądze do manipulowania innymi i realizowania swoich destrukcyjnych planów. Dostojewski ukazuje, jak pieniądz może być użyty jako narzędzie władzy i kontroli, prowadząc do

moralnego chaosu i społecznego rozpadu.

Bolesław Prus

W literaturze Bolesława Prusa, pieniądź jest również istotnym motywem, który służy do ukazania społecznych i moralnych napięć. Prus, podobnie jak Balzac, zwraca uwagę na wpływ pieniędzy na życie bohaterów, ale robi to w kontekście polskiego społeczeństwa XIX wieku.

W powieści „**Lalka**”, pieniądź odgrywa kluczową rolę w życiu głównego bohatera, Stanisława Wokulskiego. Wokulski, bogaty kupiec, stara się zdobyć uznanie i miłość Izabeli Łęckiej, która jest głównie zainteresowana jego majątkiem. Prus ukazuje, jak pieniądź wpływa na relacje międzyludzkie oraz jak społeczne oczekiwania i materializm mogą kształtować i deformować osobiste dążenia i marzenia. Wokulski, mimo sukcesów finansowych, nie znajduje prawdziwego szczęścia, co ukazuje rozczarowanie i tragizm jego życia.

Innym przykładem jest „**Emancypantki**”, gdzie pieniądź jest przedstawiony jako istotny czynnik w kwestii równości płci i społecznej niezależności. W powieści tej Prus ukazuje, jak finansowa niezależność kobiet wpływa na ich pozycję w społeczeństwie i możliwości osobiste. Pieniądź staje się narzędziem emancypacji, ale również stawia przed bohaterkami wyzwania związane z normami społecznymi i osobistymi wyborami.

Porównanie

Porównując funkcje pieniądza w literaturze Balzaca, Dostojewskiego i Prusa, można zauważyć pewne podobieństwa i różnice:

Motywacja i moralność: W literaturze Balzaca pieniądź często jest przedstawiany jako symbol moralnej degeneracji i społecznej korupcji. W Dostojewskiego utworach, pieniądź wpływa na psychologię bohaterów i ich moralne dylematy, prowadząc do wewnętrznych konfliktów i tragedii. W Prusa,

pieniądz jest narzędziem wpływającym na społeczne i osobiste aspiracje bohaterów, a także na ich relacje międzyludzkie.

Społeczne napięcia: Balzac ukazuje pieniądz jako siłę dzielącą społeczeństwo na klasy społeczne i wpływającą na relacje rodzinne. Dostojewski bada wpływ pieniędzy na jednostkę i społeczeństwo, ukazując ich degradację moralną. Prus wprowadza elementy dotyczące społecznej równości i emancypacji, pokazując, jak pieniądz może być narzędziem zmian społecznych.

Relacje i ambicje: W literaturze Balzaca, pieniądz wpływa na relacje międzyludzkie w kontekście egoizmu i społecznych ambicji. Dostojewski ukazuje, jak brak pieniędzy lub obsesja na punkcie bogactwa mogą prowadzić do moralnych upadków. Prus, natomiast, eksploruje pieniądz w kontekście osobistych i społecznych dążeń, ukazując jego rolę w kształtowaniu tożsamości i relacji społecznych.

Motyw pieniądza w literaturze jest wieloaspektowy i złożony. Poprzez analizę twórczości Balzaca, Dostojewskiego i Prusa, można dostrzec, jak pieniądz wpływa na losy bohaterów, ich moralność oraz społeczne struktury, ukazując jednocześnie różnorodne sposoby interpretacji tego istotnego motywu w literaturze.

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac - oczywiście tylko w granicach prawa.